

KL
kl@kl.dk

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2017 - 3071

Doknr.
480988

Dato
06-09-2017

Muligheden for samlet videresendelse af brevstemmer til bopælskommuner

KL har – i lyset af bl.a. den politiske aftale om postbefordring fra 2016¹ – spurgt Økonomi- og Indenrigsministeriet, om der i forbindelse med afholdelse af kommunal- og regionalvalget tirsdag den 21. november 2017 er mulighed for, at kommunerne – som alternativ til daglig forsendelse med almindelig post – foretager en samlet videresendelse af brevstemmer med et transportfirma.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har overvejet spørgsmålet og er kommet til følgende konklusion:

Der er efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse inden for valglovgivningens rammer og under de nedenfor angivne forudsætninger mulighed for, at kommunerne kan samle brevstemmer med henblik på en samlet forsendelse. Dette gælder brevstemmer, der er afgivet fra og med fire søgnedage før seneste frist for brevstemmeafgivning her i landet.

For så vidt angår valget til kommunalbestyrelser og regionsråd tirsdag den 21. november 2017 indebærer vurderingen, at brevstemmer, der er afgivet fra og med mandag den 13. november 2017, vil kunne samles med henblik på en senere samlet forsendelse (afhentning, sortering og udbringning) til bopælskommunerne.

Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

1. Valglovgivningen opstiller et krav om, at videresendelsen af brevstemmer til vælgerens bopælskommune skal ske "straks".² Dette krav må i lyset af bestemmelsernes forhistorie efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse forstås som et krav om fremsendelse "uden unødigt ophold", dvs. som et krav om, at der skal være en saglig og nødvendig grund til den tidsmæssige forskydning mellem tidspunktet for afgivelse af brevstemmen og tidspunktet for videresendelse til bopælskommunen.

Ved vurderingen af muligheden for en samlet fremsendelse af brevstemmer til bopælskommunerne har ministeriet foretaget en samlet afvejning ud fra hensynene til vilkårene for PostNords omdeling ved forsendelse med almindelig post, sikkerheden for rettidig levering ved en samlet forsendelse, kommunernes forpligtelse til ansvarlig økonomisk forvaltning samt den videre foranstaltning hos bopælskommunerne i form af registrering i brevstemmeprotokollen, udbringning til afstemningsstederne og gennemgang m.v.

¹ Aftale om befordringspligten 2017-2019 på et liberaliseret postmarked af 3. maj 2016. Aftalen har bl.a. bevirket, at antallet af omdelingsdage ved forsendelse med PostNord er nedsat fra seks til fem hverdage om ugen.

² Den kommunale og regionale valglovs § 70, stk. 2, og folketingsvalglovens § 64, stk. 2.

Det bemærkes, at kommunerne må anses for retligt forpligtet til at vælge en forsendelsesform, der sikrer rettidig modtagelse af brevstemmer i bopælskommunen – dvs. inden gennemgangen af brevstemmer kan påbegyndes (efter valglovgivningen om nødvendigt 1 eller 2 dage før valgdagen), eller ultimativt således at brevstemmerne kan være fremme hos valgstyrene på de enkelte afstemningssteder i bopælskommunen inden afstemningens begyndelse på valgdagen.³ Den retlige forpligtelse til at vælge en forsendelsesform, der sikrer en sådan rettidig levering af brevstemmerne, følger af kommunens almindelige forpligtelse til at sikre sig, at en vælgers brevstemme ikke forspildes.

2. Økonomi- og Indenrigsministeriet forudsætter, at en løsning med samlet forsendelse kan frembyde et tilstrækkeligt sikkerhedsniveau, og at en sådan løsning vil kunne anvendes inden for rammerne af den almindelige kommunalretlige grundsætning om pligt til at handle økonomisk forsvarligt i alle dispositioner.

Det bemærkes for god ordens skyld, at benyttelse af en løsning som den omtalte ikke ændrer ved, at yderkuberter til brevstemmer ikke må indlægges i andre konvolutter. Dette skyldes, at der fortsat vil være et væsentligt hensyn til, at bopælskommunen både ved modtagelsen og i forbindelse med den videre håndtering umiddelbart kan identificere det modtagne som brevstemmer. Forbuddet mod indlæggelse i andre konvolutter er ikke til hinder for, at en flerhed af modtagne yderkuberter med brevstemmer samles og distribueres til bopælskommunerne i lukkede eller forseglede forsendelser, f.eks. i en kasse, idet det dog er afgørende, at det klart fremgår i forbindelse med afleveringen til bopælskommunen, at der er tale om brevstemmer.

Endvidere bemærkes det, at reglerne i straffelovens § 263, stk. 1, nr. 1, om brevhemmelighed m.v. gælder ved enhver forsendelse af brevstemmer.

Endvidere gælder tavshedspligten med hensyn til fortrolige oplysninger efter straffelovens § 152, hvor en opgave udføres efter aftale med en offentlig myndighed – herunder hvor opgaven består i forsendelse med et privat firma – i samme omfang som for selve den offentlige myndighed.⁴ Tavshedspligten omfatter efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse oplysninger om, at bestemte personer har afgivet brevstemme.⁵

Økonomi- og Indenrigsministeriet skal endvidere henlede opmærksomheden på reglerne i postloven,⁶ herunder navnlig kravet om tilladelse til erhvervsmæssig postbefordring i lovens § 3, stk. 1, og reglen om posthemmelighed i § 11, hvorefter den, der virker i en postvirksomhed, ikke må give uvedkommende nogen underretning om andres benyttelse af postbefordring eller lejlighed til selv at skaffe sig sådan oplysning.⁷

Det vil efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse være hensigtsmæssigt, at kommunerne indskærper indholdet af reglerne om brevhemmelighed m.v. og tavshedspligt efter straffeloven samt – for så vidt angår postvirksomheder – reglerne om posthemmelighed efter postloven over for en eventuel aftalepart, og at der desuden drages omsorg for, at dette kommunikeres til de relevante medarbejdere hos aftaleparten.

³ Brevstemmer, der modtages af valgstyrene efter dette tidspunkt, kommer således ikke i betragtning, jf. den kommunale og regionale valglovs § 72, stk. 3, og folketingsvalglovens § 66, stk. 3.

⁴ Der henvises til straffelovens §§ 152 a og 152 c.

⁵ Se herom den kommunale og regionale valglovs § 57, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, og § 68, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, samt folketingsvalglovens § 51, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, og § 62, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2.

⁶ Lov nr. 1536 af 21. december 2010 med senere ændringer.

⁷ En liste over virksomheder med tilladelse til erhvervsmæssig postbefordring er tilgængelig på Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens hjemmeside:

<https://www.trafikstyrelsen.dk/DA/Erhvervstransport/Posttilsyn/Statistik/Postvirksomheder.aspx>. Begrebet "erhvervsmæssig postbefordring" er nærmere omtalt i vejledning til ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig postbefordring på styrelsens hjemmeside:

<https://www.trafikstyrelsen.dk/DA/Erhvervstransport/Posttilsyn/Tilladelse-erhvervsmaessig-postbefordring.aspx>.

Post Danmark A/S er udpeget som befordringspligtig virksomhed efter postloven og udøver postbefordring i henhold til en individuel tilladelse, jf. § 14, stk. 1.

Det vil efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse ligeledes være hensigtsmæssigt, at kommunerne sikrer sig, at benyttede postvirksomhed(er) i fornødent omfang lever op til kravet om tilladelse til erhvervsmæssig postbefordring efter postloven.

Kommunerne vil i forbindelse med tildeling af opgaven med forsendelse af brevstemmer desuden skulle være opmærksomme på, om opgaven omfatter behandling af personoplysninger omfattet af persondataloven.

Ligeledes vil kommunerne skulle iagttage de udbudsretlige regler forud for indgåelse af aftale om forsendelse af brevstemmer.

Økonomi- og Indenrigsministeriet skal venligst anmode KL om at orientere kommunerne om indholdet af dette brev. Brevet vil endvidere blive offentliggjort på ministeriets valghjemmeside: www.valg.oim.dk/valgmyndigheder/generelle-skrivelser/.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov
Valgkonsulent